krat že, če pritisneš prst. Če pa kri brizga ali pa če teče iz rane sunkoma, je ranjena žila. V takem slučaju takoj po zdravnika. Dokler ne pride zdravnik, mora biti mesto nad rano trdno prevezano, najboljše s kako ruto. Da ne teče kri, pritisni rani najbližjo žilo. Če teče kri iz nosu, vdihuj mrzlo z jesihom zmešano vodo ali pa zamaši nosnice z vodo. Svetuje se tudi, da držiš roko nad glavo in si **močiš z mrzlo vodo sence in vrat.** Če si zlomiš ali izviješ kost, mora ležati poškodovani ud mirno. Dokler ne pride zdravnik, pokladaj nanj mrzle ali pa ledene obkladke. Obleke, ki tišči poškodovani ud, izreži. Bolnik se sme prevoziti z največjo skrbjo in mora biti že za silo obvezan. V ta namen si pripravi iz lesa ali pa z debelega papirja šino, ki mora biti daljša kakor je poškodovani ud. To šino obveži s platnom, vato ali s senom, položi jo na ud in jo trdno obveži z rutami. Bolnika sme vzdigniti le več oseb. Poškodovani ud se mora podpirati z rokami zgoraj in spodaj. Opekline namaži z oljem ali pa z jajčevo beljakovino. Poškodovani ud zavij v vato. Priporoča se mast proti opeklini, ki se dobi v lekarnah. Pri zastrupljenju skrbi, da bolnik pljuva. Zato mu daj piti vroče mleko, kavo, čaj itd. S prstom ga požgačkaj v vratu. Pri piku strupenih žuželk se drgne [illegible] mlakom in se hladi s svežo vodo.

d **Koliko stane streljanje iz topov.** Neki francoski list prinaša podatke, kolikoda stane vsak strel iz topa. To je odvisno od topovskega kalibra. Ako je premer topu 305 milimetrov, tedaj stane en strel 5332 K, ako je premer 274 milimetrov, 2420 K, za premer od 164 milimetrov 480 K, a od 100 milimetrov 147 kron.

d **Kakor dobljeno, tako izgubljeno.** Ljudje, ki pridejo nenadoma do velikega premoženja, postanejo navadno največji zapravljivci ter ne ostanejo dolgo časa bogati. Neki ogljar je podedoval po svojem stricu 400.000 mark. Kupil si je od neke potujoče menažerije dva slona, si dal napraviti velikanski voz, upregel vanj slona ter se tako vozil okoli z ženo in otroci, dokler mu policija ni tega prepovedala. Ves denar je potrosil v šestih mesecih ter je sedaj zopet siromašni delavec, kakor je bil poprej. — Drugi tak kratkotrajni kapitalist je bil neki Amerikanec, ki je po smrti svojega bogatega očeta, trgovca v S. Franciscu, podedoval veliko premoženje. Kupil si je ladijo, jo razkošno uredil in založil z vsakovrstnimi delikatesami in dragimi vini. Potem je povabil člane nekega variete-gledališča ter krenil ž njimi v Atlantski ocean. Ker je bila družba neprestano pijana in brez izvežbanih pomorščakov, se je v nekaterih dneh z vso veselo družbo potopila. — Neka španska dama v Badajozu je nedavno zadela v loteriji 800.000 mark. Takoj je natihoma odpotovala v Pariz, ne da bi povedala možu in otrokom, kam je šla. Čez osem mesecev se je vrnila domov brez vinarja v žepu, zato pa je prišlo za njo osem velikih zabojev z vsakovrstno obleko, nakitjem in lepotičjem za ženske. Celih osem mesecev je v Parizu le hodila iz trgovine v trgovino ter nakupovala. — Rekord v zapravljivosti pa je dosegel neki ruski bogataš, ki je v enem letu zapravil dedščino šest milijonov rubljev. Iz popolnega siromaštva ga je rešila „srečna ideja", ker si je dal v razsipnosti tapecirati spalno sobo s stotaki. Ta denar, ki ga je z velikim trudom od časa do časa kršil z zida, ga je preživljal do smrti.

d **Neprostovoljna postrežljivost.** V Berolinu se je odigral nedavno sledeči prizor: Ob viharnem popoldnevu je šel po glavnih ulicah na novo oblečen in obut gizdalin. Ko se je obrnil za voglom ulice, je potegnil posebno močan piš, ki mu je potegnil klobuk z glave. Naglo se je obrnil ter že videl, kako podi veter klobuk po blatni ulici. Z dolgimi koraki se je zapodil mladenič za klobukom, toda veter je bil vedno hitrejši ter podil klobuk naprej. Šele ob nekem svetilniku se je klobuk zapletel. Ves zasopljen, skoraj brez sape ga je gizdalin dotekel, potem pa se za hip naslonil ob svetilnik, da pride zopet k sapi. Tedaj pa je prihitel k njemu istotako zasopljen gospod ter segel po klobuku z jecljajočo zahvalo. No, no, kaj pa naj to pomeni? je rekel prvi togotno. — To je moj klobuk, je izjavil drugi, hvala vam lepa, da ste mi ga vlovili. — Ali kje pa je potem moj klobuk? — Saj vam visi na gumilastiki na hrbtu. — Sedaj še-le se je spomnil gizdalin, da si je zjutraj kupil gumilastični trak ter si pritrdil klobuk v gumbnico.

d **Okoli zemlje** bi prišel močen človek v 428 dneh, če bi hodil nepretrgoma noč in dan, ekspresni vlak bi vozil 40 dni, zvok bi pri srednji toplini rabil 32 ur, topovska krogla 21 ur, svetloba desetino sekunde in elektrika še nekaj manj.

d **Nove kroglje** bodo uvedli v naši armadi Namesto sedanje okrogle kroglje se uvede špičasta. Učinek nove kroglje je, kakor se iz vojaških krogov zanpno poroča, naravnost grozen. V Hagu zboruje mirovna konferenca, države pa si pripravljajo vedno strahovitejša morilna orodja.

Književnost.

§ **Ples,** poučna knjižica za mlade in stare, za prijatelje in sovražnike, je izšla že v tretjem natisu. Knjiga se dobi pri upravništvu „Družinskega prijatelja" v Trstu, Vincenco Bellini štev. 2 IV. nadstr. Cena ji je 70 vin.

§ **Slovenski trgovsko-obrtni žepni koledar** je ravnokar izšel. Sodba o tem koledarju je bila lansko leto vsestransko laskava, vsak je pohvalil ta koledar kot jako praktičen. Tudi za l. 1908 izšli letnik zasluži polno priznanje. Koledar je izpopolnjen in opravičuje mnenje, da boljšega trgovskega koledarja ni. Koledar prinaša jako popolne poštne, brzojavne, telefonske itd. določbe, zadostujočo razlago kolkovin, kolkovni izvleček, razne v praktičnem življenju neobhodno potrebne tabele, kratko ali dobro za praktično življenje popolnoma zadostujočo razlago menice. Opozarjamo posebno na odstavek: Uzance v svetovni kupčiji. Kdor hoče spoznati vsakokratni tržni položaj, hoče razumeti gibanje žitnega trga, mora poznati uzance raznih tržišč. Vsem tem bo ta odstavek dobro došel. Omenimo še posebej zakon o starostnem zavarovanju in pa nauk o kalkulaciji. Trgovec, ki ne, ali slabo kalkulira, tudi slabo gospodari. Ta odstavek je jako na mestu. Koledar je najboljši dokaz praktičnega mišljenja izdajatelja, ki pozna potrebe trgovskega stanu. Vsled tega priporočamo ta koledar, ki se naroča ali pri g. Fran Zeleniku v Ljubljani, Rimska cesta 9, ali pa pri Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena je 1 K, po pošti stane 1 K 20 v.

Narodno gospodarstvo.

g **Hmeljarski shod v Žatecu** se bo vršil v soboto dne 28. septembra 1907 povodom hmeljske razstave. Govorili bodo državni poslanec dr. Damm, veščak v hmeljskih zadevah, o provenienčni postavi in izvršilnih naredbah, državni poslanec Zuleger o bodočnosti češkega hmeljarstva in hmeljar Siegmund o potrebi organizacije žatskih hmeljarjev. Na Češkem se temeljito bavijo s hmeljsko postavo, pri nas pa se cela stvar prepušča neukemu mešetarju Robleku, ki nikdar ne bo skrbel za producente, ampak za mešetarje in kupovalce. Češki hmeljarji pa se tudi močno zanimajo za organizacijo, a pri nas mešetarji nočejo nič slišati o organizaciji.

g **Slovenski in češki hmeljarji.** Naš list je bil, kateri je po našem celjskem poročevalcu opozoril hmeljarje na gibanje čeških hmeljarjev zaradi izvršilnih naredb k provenienčni postavi. Hmeljarsko društvo se je potem res vzbudilo in dne 4. sept. izdalo svoje zahteve glede izvršilnih naredb. Te zahteve so bile ponatisnene tudi v št. 72. „Leitmeritzer Zeitung". Nemški kmečki listi sedaj razjarjeno odgovarjajo na izvajanja žalskega hmeljarskega društva.

g **Visoka poljedelska šola** se ustanovi v Krakovem. Zgradi se kar najhitreje.

g **Hmeljarstvo.** Kakor se sedaj izkazuje, so hmeljski kupci grdo lagali o svetovnem hmeljskem trgu. Niti množina pridelka ni tako velika, kakor se je skraja trdilo, posebno pa je kakovost povsod zelo slaba, posebno na Angleškem in v Ameriki. Zakaj so kupci raznašali te glasove o veliki množini hmeljskega pridelka? Da so pritisnili hmelju cene navzdol! In to se jim je tudi pošteno posrečilo! Hmeljski kmetje so oškodovani in ogoljufani!

g **Nevarnost jesenske paše.** Jesenska paša je po naših krajih zelo važna. Posebno veliko nam koristi, če je jesen dolga in lepa. V takih letih si prihranimo veliko krme, ki smo jo pripravili za zimo in veliko lažje izhajamo spomladi. Z jesensko pašo se pa tudi živina utrdi, okrepča. Kaj pa je boljega za živino, kakor dobra paša na svežem zraku, posebno pri nas, ko imamo povsod nizke in tesne hleve? Jesenska paša ima pa tudi svoje nevarne in slabe strani, in na to hočemo opozoriti danes naše gospodarje. Sleherno leto se pripeti, da nam gre na jesenski paši kako živinče po zlu, ker se je preobjelo. Posebno nevarna je paša po mladi detelji. Pašo po mladi detelji je zaradi tega izkoriščati z vso previdnostjo, sicer smo sami krivi nesreč, ki nam lahko pripetijo. Posebno moram svariti naše gospodarje pred jutranjo pašo po rosni detelji in sploh pred pašo po mokri detelji, kajti mokra mlada detelja je silno nevarna za napenjanje. Tako imenovana strniščna detelja je za zmiraj nevarna, tudi če ni mokra ali rosna. Zato se moramo take paše kolikor mogoče ogibati. Strniščna detelja je še najbolj porabna, kadar jo je že slana oparila in je vsled tega nekoliko ostarela. Pa še v tem slučaju naj se živina najprej drugje pase, predno se žene na tako deteljo. Zjutraj, ko je rosa, se tudi priporoča, da položimo živini nekaj suhe ali druge zelene krme v jasli, predno se žene govedo na pašo, da ne pride s teščim želodcem na mrzlo in rosno pašo. Dobro je tudi, da se živina v tem slučaju pred pašo napaja. Jesenska paša je za molzne krave najbolj ugodna ob lepem in suhem vremenu. Če nastopi mrzlo deževje, potem ni dobra za molzno goved. Izkušnje uče, da krave ob taki paši manj molzejo. Živali se na taki paši sicer utrjujejo, toda na škodo mlečnosti, ki začne pri slabem vremenu pojemati. G. G.

g **Boj proti žganju.** Žganje je največja poguba ljudstva. Stariši, ki ljubijo žganje, imajo pogostoma bedaste otroke in postanejo dan za dnevom neumnejši. Proti pitju žganja se že dolgo bojujemo. Toda ni videti še pravih uspehov. Pregled krčem, posebno onih, v katerih se toči žganje, nam govori jasno, v koliko smo zmagali in kje se je pitje žganja pomnožilo. Osrednja statistična komisija pravi, koliko je bilo v raznih letih prodajalen alkoholnih pijač:

	Leta		
	1896	1900	1903
Koroško	2269	2585	2913
Kranjsko	2675	2914	3126
Primorsko	1505	1926	1831
Štajersko	7561	8503	9406

Med temi krčmami je bilo žganjaren:

	Leta		
	1896	1900	1903
Koroško	1620	1696	1888
Kranjsko	2215	2334	2368
Primorsko	1339	1691	1509
Štajersko	5414	5557	5969

V slovenskih deželah pride na vsakih 1000 prebivalcev 4—5 žganjaren, le na Primorskem samo dve. Na Štajerskem in Koroškem so žganjarne skoro povsod v nemških rokah.

g **Lanene tropine** (prga) imajo kaj nežno, prijetno vonjavo in okus ter teknejo kaj dobro živini in se radi tega prilegajo za pokladanje mladi goveji živini in dojnicam. Tudi za ostalo živino se dado uporabiti zelo dobro, med tem ko se pri živini, katero pitamo, mora dati prednost cenejša krma, kakor repni olupi itd. Starejšim teletom, katere hočemo odstaviti, se kaj dobro prilega dajati manjšo množico lanenih tropin na dan. Po težkem delu ali po bolezni utrujene konje je mogoče privesti s krmitvijo lanenih tropin v kratkem času h kaj dobri reji. Zato se potrebuje pri krmitvi iz početka okolo ¼ kg lanenih tropin, katero porcijo lahko za toliko povečamo, da znaša ½ kg na dan. Za dojnice tvorijo lanene tropine najizdatnejšo krmo (pičo), ki ima ob enem kaj dober vpliv tudi na kakovost mleka. Nikakor pa ne svetujemo dajati kravam, ki tehtajo kakih 500 kg žive vage, več nego 1½ kg tropin na dan, ker bi sicer škodljivo vplivale. Zavživanje in tudi mleko bi pridobilo neprijeten okus.

Najnovejše novice.

Deželni zbor. V seji dne 25. sept. je utemeljeval poslanec Vošnjak svoj predlog zaradi razširjanja telefonskega omrežja. — Poslanec Roškar je utemeljeval svoj predlog zaradi podpore poškodovanim posestnikom v okrajih Ljutomer in Gornja Radgona.

Majšperg. Slovenska kmečka zveza ima dne 29. sept. popoldan ob 3. uri v gostilni g. Svaršnika zborovanje. Govoril bo podpredsednik S. K. Z. posestnik g. Mlakar. Po zborovanju ima Kmečko bralno društvo svoj občni zbor in nato prosto zabavo. Somišljeniki, pridite vsi!

Ptujski okrajni zastop. Nadomestna volitev za umrlega člana Antona Korenjak iz skupine kmečkih občin se vrši v ponedeljek 30. sept. ob 10. uri dopoldne pri okrajnem glavarstvu.

Dr. Benkovič — dr. Sernec. Zoper dr. Janko Sernec je dr. Benkovič vložil obtožbo radi žaljenja časti pri okrajni sodniji Kostanjevici; sodišče je uradoma akte odstopilo državnemu pravdništvu v svrho kazenskega postopanja proti dr. Janku Sernec in dr. Benjaminu Ipavic radi hudodelstva dvoboja.

Izobraževalno društvo v Celju priredi dne 6. oktobra popoldne ob pol 4. uri pouk o sadjarstvu v deželni drevesnici v Celju. Govoril bo g. Fr. Goričan, potovalni učitelj. Vabijo se vsi, ki hočejo naročiti sadna drevesca.

Veliko ljudsko slavnost v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 6. oktobra pevsko društvo „Ljubljana". Ljudska slavnost se bo vršila v vseh obširnih spodnjih prostorih „Uniona". Moški in damski veselični odsek „Ljubljane" bodeta poskrbela za izborno zabavo. Kdor se želi odkritosrčno pozabavati med brati, naj dne 6. oktobra pohiti v Ljubljano na slavnost „Ljubljane".

Listnica uredništva.

Kalobje: Brez podpisa se ne sprejme! — Ptuj: Oprostite, ni nam bilo mogoče spraviti v to številko! Prosimo še za naprej! — Kozje: Prvi del Vašega dopisa imamo itak, drugi del pa bomo prinesli, kakor hitro bo dopuščal prostor!

Loterijske številke.

Dne 21. septembra 1907.

Gradec . . .	28	60	23	9	24
Dunaj . . .	5	89	84	55	88

Tržne cene

v Mariboru od 21. septembra 1907.

Živila	100 kg	od K	od h	do K	do h
Pšenica		21	—	—	—
rž		18	50	—	—
ječmen		17	50	—	—
oves		17	50	—	—
koruza		16	50	—	—
proso		16	50	—	—
ajda		20	—	—	—
seno		7	50	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	80	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	32	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		1	68	—	—
špeh, svež		1	50	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	10	—	—	—
jajce	1 kom.	—	8	—	—